

Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni Ndi Korenti Ndi Korenti, Nke Ibuzo

¹ Mmę wu Polu de Ekukwo-ozini, mmę lę nwéné enyi wu Sostenesi. Kraistì wu Jizosì kpo m, tumé m onyé-ozi e pü-ichèn makèni uche Osolobue rø. ² Enyi rì e dejenni ndi uka Osolobue hùn rì obodo Korenti; ndi Osolobue dòn nsò imé Jesu Kristi; ndi wé kpo d'a wúrù ndi-nsò. Enyi rì e dejenni uwé lę ndi ile rì ebe owitzé, hùn a kpokü əfan Nna-enyi wu Jesu Kristi—Nna enyi lę wé. ³ Efoma lę udòn hùn gha eka Osolobue Nèdi enyi lę Nna enyi wu Jizos' Kraistì bia ya noyenì unu.

Ngozi Hùn Rì Imé Kraistì

⁴ Ogèn ile kę m gi e gi ifiri unu a kpanmin Osolobue, makè ihièn ile o gi gózi onu imé Kraistì wu Jizosì. ⁵ Makèni, imé Kraistì, unu e nwéguo oyiyé bu odata üzö ile—kę oyiyé iku-oku kę üdij amamihien ile rì ichèn-ichèn—⁶ kę o dònzi rì a püha ifòn ní ozi Kraistì e weriguo onodì imé unu. ⁷ Ya wu, oyiyé Mmón-nsò akonì unu, kę unu dòn rì e che obibìa Nna-enyi wu Jizos' Kraistì.

⁸ Nna enyi wu Jizos' Kraistì k'e mezikwo unu turu d'e ru njendemé, makè unu gha e nwón nkoriàni Uhuhohin Nna-enyi wu Jesu Kristi. ⁹ Osolobue hùn kpo unu d'e sòn Nwa a wu Jizos' Kraistì Nna-enyi mèkò wu onyé wé e gi dòn enya.

Ikpe Lę Nkebe Imé Uka!

¹⁰ Umunę, m gi ẹfan Nna-enyi wụ Jesu Kristi a rịo ụnụ, nị ụnụ ile e kweyeni ibe ụnụ, amamgbe nkebe gha a rị imẹ igunrun ụnụ, kama, nị ụnụ e nwę obi ohu, a chụ ihiẹn ohu.

¹¹ Umunę m, m rị e ku ọnwan makeni ndị hụ imẹ ụnụ ndị ikpun-ulong Klo a gwaolę m nị ikpe lę nkebe rị imẹ igunrun ụnụ.

¹² Ikpe lę nkebe m rị e ku wụ nị ndị hụ imẹ ụnụ rị a sị, “Polụ kẹ m'e son;” ndị hụ sị “Apolosi kẹ m'e son;” ndị hụ sị, “Kefasi wụ Pita kẹ m'e son;” ndị hụ sị, “Kraistị kẹ m'e son.”

¹³ Kraistị kebe ekebe? Polụ ya nwụnni ụnụ ọnwụn? Ra ẹfan Polụ kẹ wę gi mę ụnụ mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanminkwo m Osolobue n'o nwọnni onye m mę mirin-Chuku imẹ ụnụ mmanị Krisposi le Gayosi — ¹⁵ ya wụ, o nwọnni onye ọwule k'a sị nị wę gi ẹfan m mę ụnụ mirin-Chuku. ¹⁶ (Eghẹ, e meghozikwo m ndị ikpun-ulong Stefanasi mirin-Chuku. Wezuka ndịnị, anyanhazinị m kẹ o nwỌngḥo onye ozo m mę mirin-Chuku) ¹⁷ Makeni, ẹle mirin-Chuku kẹ Kraistị zi m d'e mę; kama, o zi m d'e zi ozioma; ẹle nke onye ma donye oku, amamgbe o nọ kẹ sị ẹlezì ikèn gha ọnwụn Kraistị welüa enwèn e alị nwụn elu obe kẹ wę gi a run a.

Kraistị Wụ Ikèn Lẹ Amamihiẹn Osolobue

¹⁸ Makeni, ozi banyeni ọnwụn Kraistị nwụn elu obe wụ ihiẹn nzuzu ebe ndị lakọ ntikpọ rị; kanị ebe enyi ndị Osolobue rị a zuopuha rị, ikèn Osolobue k'ọ wụ. ¹⁹ Makeni Ehuhipuo-nsọ sị,

“M k'e wiwi amamihiẹn

ndị marin ihiẹn;
m k'e budan akọ-lẹ-uche

ndị nwọn uche.”

20 Elebe kẹ onyę hụ marịn ihiẹn rị? Elebe kẹ ọka-ehuhuọ rị? Elebe kẹ onyę hụn kachanrịn alị-oku amarịn rị? Osolobue e megueonị nị amamihien ụwani wuru ihiẹn nzuzu?! **21** Makeni, ebe o mè ni ụwa asani eka gi amamihien wę marịn Osolobue ebe o nọ gi amamihien e e mè ihiẹn, o su'o Osolobue n'o gi nzuzu rị ozi ẹnyi rị e zi zuopuha ndị hụn kwerini.

22 Ndị Ju sị wę k'a hunriri orun-atumēnya pu-ichẹn wę kebe kweri; ndị elu Griki sị mmanị ya lẹ amamihien wę dangbama, ekwerikọ wę. **23** Kanị ẹnyi hụ e zisònme ozi Kraistị hụn wę gi obe kpogbu: ebe ndị Ju rị, ihiẹn atụ-ẹnya wę e lenịa a kpogburu rọ; ebe ndị wuleni ndị Ju rị nzuzu rọ. **24** Kanị, nke ndị Osolobue kpọ, kẹ ndị Ju kẹ ndị wuleni ndị Ju, Kraistị wụ ikẹn Osolobue lẹ amamihien Osolobue. **25** Makeni, “nzuzu” nwẹn gha eka Osolobue bịa ka amamihien ihiān; “ndùn-ogugu” nwẹn gha eka Osolobue bịa ka ikẹn ihiān.

26 Umunę m, lekpọ nị ihiẹn ụnu wusonmę ogęn Osolobue gi kpọ ụnu: ndị bu ọda imę ụnu ele ndị ụwa a kpọ ndị marịn ihiẹn; ndị bu ọda ele ndị-uku; ndị bu ọda ele ụmu-nze. **27** Kama, Osolobue hօri ihiẹn ndị ahụn wụ nzuzu ẹnya ụwa, keni o gi wę gbe ifenrẹn ye ndị marịn ihiẹn ihun; o hօri ihiẹn ndị hụn zeleni, keni o gi wę gbe ifenrẹn ye ndị zeni ihun. **28** Osolobue hօri ihiẹn ndị hụ lụa ali, hụn w'e lenịa elu ụwani, lẹ ihiẹn ndị hụ nwọnleni ihiẹn wę wụ imę ụwani, keni o gi wę wetu ihiẹn ndị hụ rị mkpa ali. **29** Osolobue mè erira make onyę ọwule gha a nyann'a isi. **30** Osolobue mè ụnu gi nwan rị imę Kraistị wụ Jizosị e bi. O megue Kraistị

wuru amamihien enyi—amamihien hun gha eka Osolobue bia, makeni Kraistị k'o gi me enyi wuru ndị rị ochan, dọn enyi nsọ, gbafulha enyi. ³¹ Erira ke Osolobue gi me n'o rị kẹ Ehuhuọ-nsọ dọn ku, sị, “Onye ọwule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwọnni-enyi me suọ nyan isi.”

Isi Nke Ebuo

Ikèn Osolobue, Ele Amamihien Ihian

¹ Umuné m, ogèn m gi bia d'e zi ụnụ ozi Osolobue, ekuni m oku kẹ onye ma ku, ekuni m nke ndị marin ehuhuọ mọbu ndị wakenmę enya. ² Makeni m kwademę obi m ni ekukọ m ihien ozọ, emekọ m oku ihien ozọ ọwule imę igunrun ụnụ wezuka Jesu Kristi leni wę kpogbu ya wụ Jesu Kristi elu obe. ³ M bi kẹ onye nweleni ihien o wụ ogèn ahụn, a kpachanpụ enya ọhụnma-ọhụnma, e gi ehụ-omumanni e bi. ⁴ Ebe m nọ e ku oku lę ebe m nọ gwa ụnụ oku-Chuku, ekuni m kẹ ndị marin ihien, ekuni m hun k'a suọ ihian usuọ ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghosi ụnụ ni eka Mmọn-nsọ lę ikèn e ri a. ⁵ M me erira keni ụnụ gi ifiri ikèn lę eka Osolobue rịn'a kweri, sonmę Jesu, ele ifiri amamihien ihian.

Amamihien Osolobue

⁶ Kanị, enyi e ku oku rịkẹ ndị marin ihien ebe ndị ka-ehụ imę okukwe rị, kanị ele amamihien eluni —mọbu nke ndị rị a kị ogenni hun lakọ iwi. ⁷ Mba, enyi rị e ku oku amamihien Osolobue, ya wụ, ihien ahụn mini hun Osolobue kwademę n'o d'e kedę ụwa n'o k'e gi e ye enyi ọghọ. ⁸ Imę ndị rị a kị ụwanị, o nwònni hun ghota ihienni; makeni, omení wę te

ghota a, wę e ke kpogbu Nna nwę ogho ile. ⁹ Kanı,
nokę kę Ehuhuq-nso dọn ku,
“Enya ahuntuni,
ntin anutuni,
ihjan erotuni
ihien Osolobue kwademę ni
ndi o nwę ihien-ösüşüo wę.”

¹⁰ Chuku a ghosiguo enyi ihien ndini gahani
Mmón-nso a. Makeni, Mmón-nso a maringuo ihien
ile, kę ihien nzuzue rị Osolobue obi.

¹¹ Ony়ে marin ihien ile ihjan rị e ro wezuka mmón
rị imé e? Erira k'o gizi wuru n'o nwonnı ony়ে
marin obi Osolobue mmanı Mmón Osolobue. ¹² Bu
ełe mmón nke uwani kę enyi nwehen, kanı ya wu
Mmón hún gha ebe Osolobue rị bia, keni enyi hún
uzo marin ihien ile hún Osolobue shiapu efo ye enyi
ofe. ¹³ Ihien ndini wę Osolobue ye enyi kę enyi e ku
nwan; enyi ara gi oku wę gi amamihien ihjan kuzi
enyi ku wę, kama, enyi e gi oku Mmón-nso kuzi enyi
e ku wę; e gi oku gha eka Mmón-nso bia a kowa ihien
imé-mmón hún gha eka Mmón-nso bia.

¹⁴ Ony়ে hún nwonnı Mmón-nso ara nabanhın
ihien gha eka Mmón Osolobue bia, makeni wę wu
ihien nzuzu ebe o rị. O saeka ghot a wę, makeni
Mmón-nso suq e me ihjan a ghot a wę. ¹⁵ Ony়ে nwonnı
Mmón-nso a ghotachanrıñ kę ihien ile no, kanı o
nwonnı ony়ে hún a saeka a ghot a ya le enwén e.

¹⁶ Ya kę Ehuhuq-nso gi si,
“Ony়ে marin obi Di-nwonnı-enyi?
Ony়ে k'e ri-eka dun a odem?”

Kanı, enyi e nwongho obi Kraisti hún enyi gi a
marin obi Di-nwonnı-enyi.

Isi Nke Etọ

Ndị-uka Ri A Zuo Eka-nke!

¹ Umune, asani m eka gwa ụnụ oku kẹ ndị nwę Mmọn-nsọ; kama, m gwa ụnụ oku kẹ ihiyan mmaka, leké ndị wụ ụmu-ndu imẹ Kraisti. ² Eran kẹ m ye ụnụ, ele ihiyen-oriri zeni; makeni ụnụ e runi ogo e ri ihiyen-oriri zeni. Ụnụ e ke rukwọ nwan ogo e ri n'e, ³ makeni echēn kẹ ụnụ rikwọ e bi kẹ ndị nwọnleni Mmọn-nsọ, kẹ ihiyan-mmaka. Eghẹe, ebe o mē ni enya-ufu lẹ ikpe rị imẹ igunrun ụnụ, ụnụ anonị kẹ ndị nwònleni Mmọn-nsọ? Ele agungun ihiyan-mmaka kẹ ụnụ rị a gun? ⁴ Oméri ihiyan a sị, “Polụ kẹ m'e son;” ibe e sị, “Apolosi kẹ m'e son,” ele ụnụ nọ nwan kẹ ihiyan-mmaka? ⁵ Kị Apolosi wude? Kị Polụ wude? Ndị-idibo ụnụ gha eka wę kweri kẹ wę wuhu—onye-onye imẹ wę runhụ ogbo Di-nwònnyi enyi ye e run: ⁶ mmē kun; Apolosi gba a mirin; kani, Osolobue wụ onye mē e sue. ⁷ Ya wụ nị, kẹ onye hụn kunnị kẹ onye hụn gba mirin e nwòn ihiyen ọ wụ—Osolobue suọ, hụn e mē e e sue, iya rị mkpa. ⁸ Onye hụn kunnị lẹ onye hụn gba mirin bu ihiyen ohu obi a run. Onye-onye k'a narịn ụgwọ a k'o dọn run. ⁹ Makeni, ndị-ørụn Osolobue kẹ enyi wụ; enyi rị a rungbama. Ụnụ wụ ugbo Osolobue, ụnụ Osolobue rị a tun. ¹⁰ Ghahanị eka Osolobue hụn rị imẹ ndụn m, e gbeguọ m iyetọ nökè ọkaa-ulọ; onye ozọ rị nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwọ enya k'o dọn a tunye elu iyetọ ahụn.

¹¹ Makeni onwònnyi onye ọwulẹ k'a sa eka gbe iyetọ ozọ karị hụn rịnị, hụn wụ Jesu Kristi.

¹² Kẹ goru kẹ ihiyan gi rị a tunye enu iyetọ hụ-o, kẹ ọla-o, kẹ ọmụma ndị hụn a kònị-o, kẹ osisi-o, kẹ

irurue-ókpónkún-o, kẹ achara-ókpónkún-o—¹³ kẹ ɔrun ihiān nō jénkó d'a púha ifon, makéni Uhuhóhín hú lalani jénkó d'e wepúha a ifon: wé k'e gi ókún ghosí k'ó rí; ókún hú k'e lele kẹ ɔrun onyé-onyé run rí.¹⁴ Oméni ihiēn ihiān run turuhukwó, o k'a narín ugwo-ɔrun a.¹⁵ Kani, o dùnpú ókún, ihiēn sikó d'e hunahín onyé ahún, kani ya lè enwén e k'e nwón nzuopúha, bu o k'a nō kẹ onyé wé gha imé ókún lofúha.

¹⁶ Ünú amarín ní ünú wú Ulo-nsø Osolobue?! Ünú a marín ní Mmón Osolobue bi imé ünú?!¹⁷ Onyé ɔwúlè mérü Ulo-nsø Osolobue, Osolobue k'e tikpó a, makéni Ulo-nsø Osolobue rí nsø—bu 'ya wú Ulo-nsø kẹ ünú wú.¹⁸ Edufiekwóle ni enwén ünú! Oméni ünú rí e ro ni ɔnú marín ihiēn imé uwani, wúrukwó ní ndí-nzuzu, keni ɔnú wúru ndí marín ihiēn nke-esi.¹⁹ Makéni, amamihien uwani wú nzuzu énya Osolobue. Ya mè Ehuhuó-nsø gi sì,
“O nwündon ndí marín ihiēn
imé ero wé.”

²⁰ Ehuhuó-nsø sìzì,
“Di-nwónni-ényi a marínguó
ní iroro ndí marín ihiēn
wú ihiēn olal'iwi.”

²¹ Ya wú, egizile ni nwan ihiān a nyan isi, makéni ihiēn ile wú nke ünú: ²² kẹ Polù-o, kẹ Apolòsì-o, kẹ Kefasi wú Pita-o, kẹ ʉwa ile-o; kẹ ndùn-o, kẹ ɔnwùn-o; kẹ ihiēn rí ogénni-o, kẹ ihiēn rí ihun-o, wé ile wú nke ünú; ²³ ünú wú nke Kraistì; Kraistì wú nke Osolobue.

Isi Nke Enó

Ndị-ɔrun Kristi

¹ Ya wụ, o furu ni ihiyan e weri enyi kę ndị-idibo lę ndị-ɔrun Kraistị lę ndị wę busonme ihiyen-mini banyeni Osolobue che eka. ² Ihiyen w'a cho eka onyę wę bu ihiyen che eka wụ k'o furughọ onyę wę gi e dọn enya. ³ O mę nke m, o nwékèni ihiyen o wụ ebe m rị ni ụnụ móbụ ogwa ihiyan-mmaka ọwule rị e kin m ikpe; m'a ra kindę enwen m ikpe enina. ⁴ Ezię, obi m rị ọchan—o nwónni eje-ihiyen m marin m mę. Kani, ọhụn aghosinị ni o nwónni eje-ihiyen m mę; Di-nwónni-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wụ, eke hanlę ni enen ebe ogen keleñi ru. Cherigu ni ni Di-nwónni-enyi bia. O jenkö d'e wepüha ihiyen zueri imé ishi ifon. O k'e kpuchanrịn ihiyen rị obi onyę ọwule oghe. Ogen hụ, onyę ọwule a narin ojija-mma run'ę eka Osolobue.

⁶ Umunę m, e giguọ m mmę lę Apolosị kowa ihiyen ndịní ile make ɔrinimma ụnụ, keni ụnụ múnarin enyi ali oku ahụn hụn sị, “Emeghafelę ihiyen wę de imé Ekukwo-nsø,” make ụnụ gha e gi onyę ohu a nyan isi, e lenja ibe e.

⁷ Onyę gwa i ni ihiyen rị ichen rị egbata 'yü lę ibe i? Kini k'i nwón hụn Osolobue yeleni i? Oméni o ye y'ę e ye, kị i rị e gin'ę a nyan isi nöké sị elep ihiyen wę ye i e ye rọ?

⁸ Ụnụ e mę kę sị ẹfọ e junguole ụnụ! Ụnụ e mę kę sị ụnụ e higuole ọdafin! Ụnụ e mę kę sị ụnụ e hēnringuole ndị-nze, bụ eka enyi aria! K'o rị m, ụnụ e hēnringuole ndị-nze nke-esi, keni enyi sòn ụnụ kị! ⁹ Makeni, o rị m kę sị Osolobue e wegugọ enyi wụ ndị-ozi pụ-ichen che azụn, lékę ndị wę ma ikpe ọnwụn wę dupuko d'e gbu idenyá ihiyan ile. Makeni, enyi a wúruguole ihiyen ụwa ile a gba ile, kę ndị mmɔn-ozi kę ihiyan. ¹⁰ Enyi wụ ndị nzuzu make

Kraistị, kanị ụnu a marinka ihiẹn imẹ Kraistị! Enyi rị anụnụa, kanị ụnu ze e ze! Wę hụ a gbaye ụnu, kanị wę hụ e lelịa enyi! ¹¹ Echen kẹ egun ihiẹn-oriri lẹ ihiẹn-ɔrira a gunkwọ nwan enyi; erekwa ara zu enyi ukun; w'e mɛshi enyi ikен; ulo aria. ¹² Eka enyi kẹ enyi gi a lurụ d'e ru nị ehu a gborọ enyi. Wę kpari enyi, enyi a gozi wę; wę kpokpo enyi, enyi e din e; ¹³ wę kuto enyi, enyi e gi ọnụ-oma sòn wę; enya ụwa, enyi e henringwọ ɔfifia mmaka lẹ unyin w'a chanpụ —d'e rukwọ tannị.

¹⁴ Arị m e de ihienni keni ifenren mẹ ụnu, kama, m gi e a dùn ọnụ odun nöké ụmu m rị m obi. ¹⁵ Eghẹe, o suọ n'a nị ọnụ nwọn ndị-ndu nnuku ole-le-ole imẹ Kraistị, ụnu e nwę nedị bu odata, makeni m henrin nedị ụnu imẹ Kraistị wụ Jizosị—ghahanị ozioma m zi ụnu. ¹⁶ Ifiri e, m rị nwan a dùn ụnu odun: kịnrin nị m nwan. ¹⁷ Ya hain m gi zilani ụnu Timoti, ezi nwa m, hụn m gi e dọn enya imẹ Onye-nwọnni-enyi. Ok'a nyanhan nị ụnu kẹ m'e mẹ ihiẹn imẹ Kraistị, nyanhan nị ụnu ya kẹ m'a kuzi e imẹ ụka ile rị ebe ile.

¹⁸ Ndị hụ imẹ ụnu a pachemegwọ nwan makeni wę rị e ro nị abiakọ m. ¹⁹ Kanị m lala egwa, omení Di-nwọnni-enyi a chogho. M bịa, a hụn m ik'en ndini rị a pachen'i nwọn, ele oku-ọnụ wę suọ. ²⁰ Makeni, Ali-eze Osolobue ele oku-ọnụ oku-ọnụ, ik'en kẹ wę gi a marin a. ²¹ Eleee hụn ka ụnu mma? Nị m węhe mkpinsin ra nị m gi ihiẹn-ɔsusuo lẹ eka-anụnụa bịa?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

¹ E kughodę w'a ni ughere rị imẹ igunrun ụnu, ụdi hụn ndị a rụa mmọn ghaleni a ghéréde—ebe okennye nọ na nedị e nwunye! ² Bu ụnu hụ a honròn! Ele ezigbo ekwan nké ụnu a kwanma, chupu onyé ahụn mè ihienni imẹ igunrun ọnụ?!

³ Ya wụ, ọsuon'a ni arị m ebēhụ ụnu rị eleem, elee-i, m hụ a imẹ-mmọn; a hangbuguole m okennye mè ihienni enen rikę sị m hụ ebēhụ. ⁴ Unu gi hụ efan Nna enyi wụ Jizosí gbakikome—mmę nwẹn k'a rizi ebēhụ imẹ-mmọn, ikən Nna enyi wụ Jizosí k'a rizikwo ebēhụ—⁵ ụnu e we onyeni che eka Ekwensu ni wę hụn ụzọ tikpo ehụ a, keni mmon a hụn ụzọ nwọn nzuopuha Uhuhin Nna enyi wụ Jesu Kristi. ⁶ Isi ụnu rị a nyan arị mma! Unu amarin ni wę buchehụ ekere yisti, o ghaghama ogbe hụ ile wę gi e mémę brędi, fuchanrin a? ⁷ Wepụ ni nwan yisti akan, keni ụnu wuru ogbe ọhụn yisti riléni—hụn ụnu wụ nke-esi. Makeni e gbuguo wę Kraisti wụ Ebulu-nghafe enyi, gi e chụ ejan Mmémme-Nghafe. ⁸ Ya wụ, ni enyi gi nwan brędi hụ yisti riléni, hụn wụ ihiapu-efo lę ezioku, mè ya wụ mmémme, ele yisti akan hụn wụ iwe lę eje-obibi.

⁹ E deguo ni m ụnu ehuhuọ-ozı mbụ, sị ụnu lę ndị-ughere emekole. ¹⁰ Elekwo ndị ụwanị kweriléni hụn a ghéréni mọbụ ndị enya-uku mọbụ ndị a tunarın ihiān ihién wę mọbụ ndị a rụa mmọn kę m rị e ku. Oméni uwę kę m te rị e ku, ya wụ ni ụnu k'a gha imẹ ụwanị pụ. ¹¹ Kanj, m rị nwan e deni ụnu, a sị ụnu esonlę onyé ọwule kpọ enwèn e onyé-kwerini mékọ, oméni o ghéré aghere mọbụ ni o nwę enya-uku mọbụ ni o rụa-mmọn mọbụ ni o kpari ihiān, a kpọ iyi mọbụ ni o ra manya a tụ, mọbụ ni o tunarın ihiān ihién e. Unu lę ụdi ihiān nọ ेriṛa erigbamadélé.

12 Elee hụn biri mmẹ lę ihanṇị ndị rị ogbe eñen? Ele ndị rị imẹ ụka kę ụnu k'a hannị eñen? **13** Osolobue ya nwę kin ndị rị ogbe ikpe: “Chụpụ nị nwan eje-ihiān hụ imẹ igunrun ụnu.”*

Isi Nke Isin

Ewejenlę Ndị Ụka Ibe I Ogwa

1 Onyę ọwụle rị imẹ ụnu hụn ya lę ibe e rị e se oku, o ru egun a nị a we oku ahụn jen eka ndị kwerileni, hụn nkę o gi jenburu ndị kwerini? **2** Ụnu a marin nị ndị-kwerini, ya wụ ndị-nsø, jenkö d'a hannị ụwa eñen? Omēni ọnụ k'e kin ụwa ikpe, kị wunị ọnụ a saeka donzi oku mēhụ ekere? **3** Ụnu amarin nị enyi jenkö d'e kin ndị mmɔn-ozi ikpe? O rị wuzi ikpe mmaka rị imẹ uwani! **4** O mē nwan nị ụnu nwọn ikpe nọ ेrịra, kị ụnu e bun'ę e jenni ndị hụn oku rị imẹ ụka gbashiarileni? **5** M rị e ku ihienni kęni ifenren mē ụnu! Ya wụ nị o nwọnni onyę marin ihiēn imẹ ụnu, hụn k'a s'eka donzi oku rị ęgbata ndị-kwerini— **6** hụn onyę kwerini gi e wejen ibe e eka ndị-kwerileni?!

7 Ezię, nị ikpe rịdę imẹ igunrun ụnu ghosi nị e merichanringuole wę ụnu. Ibe i mē i njo, y'a ra wefụ enya? Wę megbui, y'a ra gba nkintin? **8** Hụn nkę ụnu e gi mē ेrịra, ụnu lę enwẹn ụnu hụ e mēdē ibe ụnu eje-ihiēn, e megbudę wę—kę ndị-ụka ibe ụnu!

9 Ụnu a marin nị ndị e mē eje-ihiēn abanyekọ Ali-eze Osolobue? Anikwole ni wę dufie ụnu! Ndi-ugherę lę ndị a rụa-mmɔn (*ndị e fe ihiēn ozø*) lę ndị hụn a zo-ukụ-eye-ofia lę ndị a na nwunyę ihiān lę ikēnnỵ hụn ikēnnỵ ibe wę a gba lę ikēnnỵ

---

* **Isi Nke Isen:13** Ditorqonomi 17.7

hun a gba ikennye ndị ahun, le 10 ndị-ohin le ndị enya-uku le ndị-manya le ndị a kpari ihiyan, a kpọ iyi le ndị a tunarin ihiyan ihiyen e abanyekọ Ali-eze Osolobue. 11 Ihiyen ndịnị kẹ ndị hụ imé ụnu te wụ, kanị Osolobue no chanchan ụnu; o no dọn ụnu nsō; o no gi ifiri ẹfan Jizos' Kraistị wụ Nna enyi kuni ụnu ọhunma ghahanị Mmọn Osolobue enyi.

Gba Nị Nị Ughere Oso

12 “M nwọn iken mē ihiyen ọwule m cho nị m mē”—kanị, ele ihiyen ile e ye ẹka. “M nwọn iken mē ihiyen ọwule m cho nị m mē”—kanị emekọ m igboṇ ihiyen ọwule. 13 “Ihiyen-oriri wụ nke ẹfo; ẹfo wụ nke ihiyen-oriri.” Kanị, Osolobue k'e tikpọ wę ẹbuo.

Ẹhu ele nke ughere, kanị, nke Di-nwọnni-enyi ro; Di-nwònñi-enyi wuzikwo nke ẹhu. 14 Osolobue gi iken e gha ọnwun weli Onye-nwònñi-enyi; o k'e welizikwo enyi nwèn. 15 Unu amarịn nị ẹhu ụnu wuchanrin mkpamkpa ẹhu Kraistị? Nị m gi nwan mkpamkpa ẹhu Kraistị hенrin mkpamkpa ẹhu igbaraja? O mèkọ! 16 Unu amarịn nị onye ya le igbaraja gba ranhịn le igbaraja e henringuo ẹhu ohu? Makeni, imé Ehuhuo-nsō, wę sị, “Wę ẹbuo e henrin ẹhu ohu.” 17 Kanị, onye hun we enwèn e cheni Di-nwònñi-enyi le Di-nwònñi-enyi e henringuo ohu imé-mmòn. 18 Gbakwo nị nị ughere oso! Njọ ndị ozọ ile ihiyan e mē ele imé ẹhu, kanị, onye hun ghereni mē ẹhu a njọ. 19 Ra ụnu amarindę nị ẹhu ụnu wụ Ulo-nsō Mmòn-nsō hun rị imé ụnu, *Mmòn-nsō* hun ụnu gha eka Osolobue nwònñen, nị ele ụnu nwòn enwèn ụnu? 20 Wę nòn ụnu e nòn. E gi ni nwan ẹhu ụnu e ye Osolobue oğho.

Isi Nke Esa

1 Ni enyi leban nwan ihiẹn ndị hụ ụnu de enya.

Olulù Di-le-nwunye

“O hughọ mma omeni okennye ebuni ükü tukwasị okpoho.” **2** Kani, makeni ughere jun uzo ile, okennye ọwule ya luru nwunye; okpoho ọwule ya luru di. **3** Di k'a gha e me ni nwunye e ihiẹn run'e imé olulù di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. **4** Makeni, ele nwunye k'e ku ihiẹn o k'e gi ehu a me, di e nwę ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihiẹn o k'e gi ehu a me, nwunye e nwę ku. **5** Egile ni ehu ụnu a jo ibe ụnu efo, mmanị ụnu kwerigbama ni ụnu ye efe ekere ogęn, keni onu hụn uzo bu enwen onu che imé ekpere. Omegụ, onu a nogbamazi, amamgbe Ekwensu a nwan onu, makeni ụnu a saeka kwondonsonmę enwen ụnu. **6** Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu kę m ri e ye; **7** k'o ri m, ihiān ile ri kę mmę. Kani, onye-onye nwọn oyiyē nke e, hụn gha eka Osolobue bia—hunnị nwę nke e, hunnị nwę nke e.

8 Nke ndị keleni lụ le ndị hụn di wę mobụ nwunye wę nwụn, m sị wę n'o hughọ mma ni wę nodị nke wę—noke mmę. **9** Kani, omeni asako wę eka kwondon enwen wę, wę luru—makeni o ka mma ni ihiān luru di mobụ nwunye kari ni egun imę-mgba hụ e gbu e.

10 Nke ndị lugunjị, iwu m ri e ye wę wụ onwan (kanị ele mmę ri e ye wę ya, Di-nwọnni-enyi rọ): nwunye ajukwolę di e mobụ kpechan a. **11** (Kani o ju di e to mobụ kpechan a, y'a lule onyę ozọ. Hụn nkę o gi luru onyę ozọ, ya le di e suokin.)

Di e kpechankwolę nwunye e mobụ ju a.

¹² Nke ndị ozọ, lee ihiẹn m sị wę mę (mmę rị e ku ọnwan, ẹle Di-nwọnni-enyi): omęni okęnnỵe wụ onyę itu-Kraistị nwọn nwunyę hụn kwerileni ni Kraistị, bụ nwunyę e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a móbụ jụ a. ¹³ Omęni okpoho wụ onyę itu-Kraistị nwọn di hụn kwerileni ni Kraistị, bụ di ẹ e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a móbụ jụ a. ¹⁴ Makeni di hụn kwerileni ni Kraistị a wuruołe onyę wę dòn nsọ makę ifiri nwunyę e *hụn kwerini Kraistị*; nwunyę hụn kwerileni a wuruołe onyę wę dòn nsọ makę ifiri di ẹ hụn kwerini. Omęni ẹle ेrira, ụmu ụnu e ke rị nsọ, kanị wę hụ nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omęni hụn kwerileni ni Kraistị a jụ hụn kwerini Kraistị, ya rị ेrira. O rị ेrira, o nwònni iwugị hụn kwerini, makeni udon kę Osolobue kpọ nị enyi.

¹⁶ Nwunyę, y'a maringho kę ẹka i kę w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho kę ẹka i kę w'a gha zuopuha nwunyę i?

Nodị Onodị I Rị Kę Osolobue Kpọ I

¹⁷ K'osilerị, onyę-onyę ya bime obibi Di-nwònnyi enyi keye e; wę nodị kę wę nō ogēn Osolobue gi kpọ wę; ebe okuni rị, ọnwan kę m'a kuzi imę ụka Kraistị ile.

¹⁸ Omęni ihiān a kwaguo ugун nị Osolobue d'a kpobanhan a imę Kraistị, y'a chokwołe n'o wepụ apa ugун ọ kwa; omęni ihiān akwanị ugун nị Osolobue d'a kpobanhan a imę Kraistị, y'a chole n'o kwa ugун. ¹⁹ Ikwa-ugун enwònnyi ihiān ọ wụ; akwanị-ugун enwònnyi ihiān ọ wụ; ihiān rị mkpa wụ imę ihiān Osolobue ku. ²⁰ Onyę-onyę ya nodị ọnodị ọ rị ogēn Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wụ igbọn ogēn o gi kpobanhan i? Anile ọhụn sòngbu i; kanị

omẹni y'a hụn ụzọ y'e gi weri enwẹn i, ye e weri enwẹn i. ²² Makẹni, omẹni ihiān wụ igbọn ogen wę gi kpobanhan a imẹ Di-nwọnni-enyi, onyę werigụụ enwẹn e k'ọ wụ imẹ Di-nwònñi-enyi. Èrìrazikwọ, onyę hụn wụlēni igbọn ogen wę gi kpobanhan a wụ nwan igbọn Kraisti. ²³ Osolobue nịọn ụnụ eñon; awurulēni igbọn ihiān.

²⁴ Umunę m, nodi ni nwan ọnodi ọwule ụnụ rị ogen Osolobue gi kpobanhan ụnụ e fe Osolobue.

Ndị Nwọnleni Di Mọbu Nwunyẹ

²⁵ Ni enyi ku nwan nke ndị lụlēni di mọbu nwunyę. O nwònñi ihièn Di-nwònñi-enyi sị m ku banyeni ọnwan, kanị m rị e ku uche m, nöké onyę furu wę gi e dọn ẹnya ghahanị ẹfọma Di-nwònñi-enyi. ²⁶ Ké ihièn rị ogenni, e roghọ m'a n'o furu ni ụnụ nodi kẹ ụnụ nọ.

²⁷ Omẹni i nwọn nwunyę, acholé n'i ju a mọbu kpechan a; omẹni y'e nwònñi nwunyę, acholé n'i lurụ. ²⁸ Kanị, i lurụ nwunyę, y'e mèni njo; okpoho kelēni lụ di lurụ di, o mèni njo.

Kanị, ndị lụnị jenkö d'e nwọn nsongbu imẹ ndụnni—nsongbu ahụn kẹ m chokọ nị m napụ ụnụ. ²⁹ Umunę m, ihièn m gi e e ku wụ nị ogen hodụnni ehizini; gha kikenni jenmę, ndị hụn nwondę nwunyę wę bimę nöké sị enwọn wę; ³⁰ ndị rị a kwanni, wę bimę nöké sị a rị wę a kwan; ndị rị a ghoghoṇi wę bimę nöké sị a rị wę a ghogho; ndị hụn e nònñi, wę bimę nöké sị o nwònñi ihièn wę nwę; ³¹ ndị hụn gi ihièn ụwa e bi, wę ewerile e kẹ sị o rịka mkpa, w'e gile e dọn-ẹnya. E bi ni èriṛa makẹni ụwanị rị ogenni ghafekọ aghafekọ.

32 Achonị m nị ụnu e rogbu enwẹn ụnu. Okennye hụn gileni nwunyę e ro ihiẹn Di-nwọnni-enyi, o ro k'o dọn mē ihiẹn efo gi a sụo Di-nwònñi-enyi usuo. **33** Kanị onyę hụn nwọn nwunyę e ro ihiẹn ụwa, o ro k'o dọn mē ihiẹn efo gi a sụo nwunyę e usuo — **34** eriṛa kē obi e e kebe. Okpoho mōbu nwa-agbōq hụn nwonleni di e ro ihiẹn Di-nwònñi-enyi, o ro k'o dọn dònmechanrin ęhu a lę mmɔn a nsɔ; kanị okpoho hụn nwọn di e ro ihiẹn ụwa, o ro kē o dọn mē ihiẹn efo gi a sụo di e usuo. **35** M rị e ku ihienni keni o rị nị ụnu mma, ele ni m gi e gbondon ụnu, kanị, keni ụnu hụn uzọ bi k'o furu, buchanrin obi ụnu che ebe Di-nwònñi-enyi rị.

36 *Kanị*, omeni ijhian rị e ro ni o rini e mémé onyę hụn wę ébuq kuto nị wę k'a lụ ọhunma, bụ o temeguo hụn okpoho mōbu nị hụn okennye a sakozị ęka din—o rị hụn okennye nị wę luma, ya mē ihiẹn hụ o cho, wę luma, ele njo.

37 Kanị onyę hụn kwademeğụ obi e n'o lükö, n'o lükö okpoho hụ ya lę iya kuto, bụ o rini a dù a n'o luma a—kama, o hụ a sa ęka e kwondon enwẹn e —onyę ahụn e meghozikwọ ọhunma omeni o lunị. **38** Ya wụ, onyę hụn lunị mē ihiẹn rị ma, kanị onyę hụn luleni mē ihiẹn ka mma.

39 Okpoho nwọn di k'a luriri di e, ka sị a mē ni di e ahụn hụ ndụn. Kanị di e nwunhụn, o nwọn iken luru onyę sụo n'a—ka sị a mē ni onyę nke Di-nwònñi-enyi k'ọ nṣrụn. **40** O mē uche m, o nodị k'ọ rị, ya kē o k'a ka a mma. Onwan wụ uche m,—kanị e rogho m'a nị mmē lę enwẹn m nwonzikwọ Mmɔn Osolobue.

Isi Nke Esato

Ihien-oriri Wę Gi Rua Mmɔn

¹ Ni ẹnyi ku nwan nke ihien-oriri wę gi rúa mmɔn.

Enyi a maringhọ ni, “Enyi ile marin ihien” bụ imarin-ihien e mè ihiān a honron mmaka, kani, ihien-osusuo kę wę gi e mè ihiān e sue hụn wụ usue nke-esi.

² Onyę Ọwule ri e ro ni o nwɔnghọ ihien ọ marin eke marin ihien o furu n'o marin. ³ Kani, onyę hụn nwę ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wụ onyę Osolobue marin.

⁴ O mè nwan nke iri ihien-oriri wę gi rúa mmɔn, ẹnyi a maringhọ ni, imè ụwa ile, o nwɔnni ihien mmɔn wę kpụ akpụ mɔbụ hụn wę koma wụ, ẹnyi a maringhɔzị ni Chuku ohu sụo ri—ozo a ri a.

⁵ Ikènkwọ o nwɔnghọ ihien ndị w'e fe nöké sị wę wụ Chuku bu ele wę Chuku—kę ndị ri elu-igwee kę ndị ri elu ụwa. (Ezioku-ezioku, mmɔn w'e fe barahị a barahị; ndị w'a kpọ “nna” barahizikwọ a barahị.)

⁶ Kani, nke ẹnyi wụ ni Chuku ohu sụo ri; iya wụ Nedi ẹnyi; ihien ile gha eka a a-bia; iya kę ẹnyi ri a ri ni ndụn. Nna ohu rịzi, ya wụ Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; ẹnyi ri a ri ghahan'a.

⁷ Kani, ele ihiān ile nwę amamihienyi. Makeni, o nwęghọ ndị o mè ni ịrúa-mmɔn a mumarinqo, nkesini, wę rihụ ihien-oriri wę gi rúa mmɔn, e weri w'e kę ihien wę gi rúa mmɔn, obi wę a rụ, gbumé wę mgbu—makeni obi wę ezeni. ⁸ Bu ihien-oriri ara mè ẹnyi nochime Osolobue: ele ẹnyi ka njọ omení ẹnyi erini, ele ẹnyi ka mma omení ẹnyi ri.

⁹ Ya wụ, kpachanfụ ni nwan ẹnya amamgbe unu e mémé ni ọnụ e weriguo enwèn ọnụ, mèghafe e

okęn, o hęnrin ihięn umunę ọnụ zelęni k'a kpogburu. **10** Makęni, omęni onyę nke Kraistinị, hụn obi ę zelęni, a hụn iyu, hụn sị n'i marin ihięn, ebe i ri ulɔ-mmɔn e ri ihięn-oriri, ọ kpokinko obi ri ihięn-oriri wę gi rụa mmɔn? **11** Ya wụ, onyęni zelęni, onyę itu-Kraistị ibe i, hụn Kraistị gi ifiri ę nwụn, e gi ifiri "amamihięn i ni" na iwi. **12** Unu gha e mę umunę ụnu njo ẹnịna, a han wę e mę ihięn obi wę zelęni gi a rụsonmę, Kraistị kę ụnu rị e mę njo.

13 Ya wụ, omęni ihięn m'e ri k'e mę nwęne m danye imę njo, erikozị m anụ ahụn m'e ri, amamgbe m'e mę nwęne m dan.

Isi Nke Itenei

Ihięn Ru Onyę-ozi Pụ-ichęn

1 Ełe mmę nwọn enwèn m? Ełe onyę-ozi pụ-ichęn kę m wụ? Ahụnnị m Jesu wụ Nna ẹnyi? Ụnu ełe ihięn m rụnpụha imę օrun m rị a rụnnị Di-nwọnni-ẹnyi? **2** Osuon'a nị ełe m onyę-ozi pụ-ichęn ẹnya ndị օzo, m wụ onyę-ozi pụ-ichęn ebe ụnu rị! Nị ụnu rị imę Onyę-nwònni-ẹnyi a ghosiguo nị m wụ onyę-ozi pụ-ichęn imę Di-nwònni-ẹnyi.

3 Ihięnni kę m rị a za ndị hụn rị e kin m ikpe.

4 Ẹnyi eruni ndị wę k'e yeriri ihięn-oriri lę ihięn-orira? **5** Ẹnyi enwę iken iluru onyę kwerini kęni ẹnyi lę iya a wịjhunmę—lékę kę ndị-ozi pụ-ichęn ndị օzo lę umunę Onyę-nwònni-ẹnyi lę Kefasi (wụ Pita) don e mę? **6** Ra wę méméni mmę lę Banabasi suọ ya nị ẹnyi k'e giriri eka ẹnyi nṣuru ihięn ẹnyi e gi e bi? **7** Elee onyę-agha gi ihięn ę a lụ agha? Onyę a rụn ugbo vaini hụn ghaleni e ri mkpuru gha imę ę

púha? Onye e du anú hún ghaléni a ra mirin-éran wé gha anú hú wepúha?

⁸ M ríde nwan e ku ihiénni nöké iħian mmaka ra? Ele enina kē Iwu Osolobuē ku e? ⁹ Imé Iwu Mozizi, wé de sī, “Ekénmélə okéñ-efin oun qha a zópuha mkpúru oka-witi.” Efin kē Osolobuē ríde e ro ra? ¹⁰ Ele ifiri ényi k'o gi ku e? Iya-nú, ifiri ényi kē wé gi de e. Makéni, onye rí a kún qka lè onye rí a kükponí furu ní wé e mē e, e nwón olile-énya ní o nwéghó hún k'e ru wé eka. ¹¹ Oméni ényi a kunguō ihiéñ imé-mmón imé igunrun unu, o hiké oméni ényi a ghónarin unu ihiéñ ɻwaní unu nwé? ¹² Oméni unu hú e ye ndí ozó rí a run ḥorun Osolobuē ihiéñ ndíni runi wé, ele ényi k'o te furu ní unu ka e ye?

Kaní ényi a dōni unu ihiéñ ndíni runi ényi, kaka! Hún nké ényi e gi mē eríra, ényi nō dingbuchanrin ihiéñ ɻwulé—hún nké ényi e gi bu uke cheni oziomá Kraisti. ¹³ Unu amarín ní ndí hún a run ḥorun imé ɻlo-nsó gha ɻlo-nsó e nwónhen ihiéñ w'e ri? Unu a marín ní wé e keye ndí a run ḥorun ebe w'a nō a chū ejan ihiéñ wé gi chū ejan? ¹⁴ Erírazíkwo, Di-nwónni-ényi ti iwú, ní ndí rí e zi oziomá k'a gha oziomá e nwónhen ihiéñ wé gi e bi.

¹⁵ Kaní, adotuni m kaka akpú ihiéñ ohu imé ihiéñ ndíni ile runi m. Aridéni m nwan e de ihiénni kēni unu mēni m wé. Qkadé m mma ní m nwúnhún anwúnhún karí ní iħian a napú m ihiénni m gi a nyan isi.

¹⁶ Kaní, anyankó m isi ní m rí e zi oziomá, makéni iwú ró ní m k'e ziríri a. Nsongbu k'a rí ní m oméni ezini m oziomá! ¹⁷ M wefúha obi m ile run ya wú ḥorun oziomá, ugwo-ḥorun ríni m; oméni ewepuhani

m obi m ile rụn a, ọrun wę ye m rụn rọ, m k'a rụnniri a.

Eka-Ọrun Lẹ Ụgwọ-Ọrun

18 Kị wuzị nwan ụgwọ-Ọrun m? Ụgwọ-Ọrun m wụ nị m'e zi ozioma ọfẹ, m'a ra dọ wę ye m ihiẹn runi m nöké onyę rị e zi ozioma.

19 Ezię rọ nị mmę nwọn enwẹn m; nị arị m okpuru ihiān. Kani, e giguọ m enwẹn m hēnrin odibo ihiān ile—keni m hụn uzọ węhezini Kraisti ndị bu ọda.

20 M ru ebe ndị Ju rị, e bimę m kę onyę Ju, keni m hụn uzọ węhe ndị Ju d'a marin Kraisti; m ru ebe ndị hụn rị okpuru Iwu rị, e hēnrin m onyę rị okpuru Iwu. (Elekwo nị mmę lę enwẹn m rị okpuru Iwu.) M'e mę e keni m hụn uzọ węhe ndị hụn rị okpuru Iwu d'a marin Kraisti. **21** M ru ebe ndị rilēni okpuru Iwu rị, e bimę m rikę onyę rilēni okpuru Iwu, keni m hụn uzọ węhe ndị rilēni okpuru Iwu d'a marin Kraisti. (Elekwo ni iwu Osolobue a rị a kị m, kani m rị okpuru iwu Kraisti.) **22** M ru ebe ndị zelēni rị, e hēnrin m onyę zelēni, keni m hụn uzọ węhe ndị zelēni d'a marin Kraisti.

E hēnringuọ m ihiẹn ile rị ichen-ichen ebe ndị ile rị ichen-ichen rị, keni m gi uzọ ọwule rịnị zuopuha ndị hụ imę we.

23 Ifiri ozioma kę m gi e męsonmę ihiẹn ndịnị ile, keni Osolobue e keye m ngozi rịn'a. **24** Ụnụ amarin nị wę gha a gba ọsọ wę gi a dọ ọnu, a zuo ihiẹn ohu, ndị hụn a dọ ọnu e bu ọda, kani onyę ohu suo e nwęhen ihiẹn wę rị a zuo. Gbakwo nị nwan hụn ụnụ e gi nwęhen ihiẹn ahụn ụnụ rị a chụ.

25 Onyę ọwule hụn a dọ ọnu imę egumegu, a napusonmę enwẹn e ihiẹn ile rị ichen-ichen. W'e

męchanrın ihienni ile keni wę gi okpu onyę-mmęri ahụn wę rị dọ tu wę ugọn—okpu mmęri hụn e wiwini. Kanị, enyi rị e mę nke enyi ni enyi hụn uzo nwọnhen hụn ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wụ, m'a ra gba oso kę onyę marınlęni ihięn o chukọ; m'a ra du ikpa kę onyę rị a du ufere. ²⁷ Mba! M'e mëshi ęhụ m iken, e gi e e hęnrin igbọn m—amamgbe m'e zigụ ndị ozọ oziooma, mmę nwen a wuru onyę wę jụ, ni agbanị m ọhụnma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmɔn Oso

¹ Umunę m, m chọ ni ụnu marın ihięn mę ndị nedị enyi wę kani, marın a ọhụnma-ọhụnma. Wę ile kę orukpu hụ du; wę ile ghafechanrın Ohimin-Ufie hụ; ² wę ile hęnrinsönmę ndị e son uzo Mozizi ghahanị mirin-Chuku ahụn wę mę wę—orukpu hụ du ni wę lę Ohimin hụ wę ghafe kę wę gi mę wę mirin-Chuku. ³ Wę ile ri ihięn-oriri ohu ahụn hụn gha imę-mmɔn bịa; ⁴ wę ile razikwo ihięn ohu ahụn hụn gha imę-mmɔn bịa—makeni wę ra mirin hụn gha ọmụma hụ sònkonị wę puha, hụn gha imę-mmɔn bịa. Ọmụma hụ wụ Krajstị. ⁵ Kę ihięn ndịnị ile mени, imérinmę wę emeni ihięn suọ Osolobue ụsuọ efo, wę nō nwuntsosönmę imę atu.

⁶ Ihięn ndịnị wę mени nō wuru ni enyi ihięn-ngthosi wę gi a dọ enyi ęka-ntin, amamgbe eje-ihięn gha a na enyi enya k'o don la wę. ⁷ Emekwole ni ndị a rụa mmɔn kę ndị hụ imę wę—hụn wę de imę Ehuhuọ-nso, ni
 “Ndị hụ nō nödị anị,
 e ri, a ra;
 wę nō lihi ọtọ, tẹnmę egu,

męsonmę ihię wę gi a ręa mmɔn.”

⁸ Ènyi agherekokwo nị kę ndị hụ imę wę dòn mę, hụn madụ nnu-uku ętọ-kwasị-ogun (madụ ogun-iri kwasi nnunaị aria nnu-ogun-ętọ) gi nwuṇhụn akp'ohin ohu; ⁹ Ènyi a chọkokwo nị ihię rị Dinwọnni-ènyi ọnụ kę ndị hụ imę wę dòn mę, agwọ nọ tagbu wę; ¹⁰ edenwinnwinkwolę ni kę ndị hụ imę wę dòn mę, mmɔn-ozi ahụn etikponi nọ gbupụ wę.

¹¹ Ihię ndịnị mę ni wę wusonmę ihię nleri. Wę detu ihię ndịnị igitọ dọ ènyi ęka ntịn—ènyi ndị rị e bi ogęn ikpazụnni ihię ile e gi mezuchanrin. ¹² Ya wụ, onyę hụn rị e ro n'o wuzokę, ya kpachanpukwo ènya amamgbe o dan. ¹³ O nwọnni ọnwunwan bịańi ụnu hụn ghaleni a bịańi ihięn. Osolobue wụ onyę wę gi e dòn ènya, o nịkọ ọnwunwan k'a kari ụnu ęka bịańi ụnu. Kama, ọnwunwan bịa, o k'a ghosi ụnu kę ụnu a dòn mę e, keni ụnu sa ęka méri e.

¹⁴ Ifiri ọnwan, umunę m, gba nị nị ịrụa-mmɔn oso! ¹⁵ Ndị nwę uche kę m rị a gwa oku; gi ni ęka ụnu lele ihię m rị e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahụn ènyi e ye Osolobue ekele, a rariṣonmę, elę mmekọ kę ènyi ile lę ędeke Kraistị rị e mękọ? Brędi ahụn ènyi e ye Osolobue ekele, e keri, elę mmekọ kę ènyi ile lę ęhu Kraistị rị e mękọ? ¹⁷ Ebe o mę ni brędi ohu suq ro, ya wụ nị ęhu ohu kę ènyi wụ, ọsuon'a nị ènyi bu ọda—makení ènyi ile gba e ri brędi ohu hụ. ¹⁸ Ro ni k'o rị ndị alị Izrelụ: wę ile hụn e ri ihię wę gi chü ejan e sònguoni wę mę ihię wę rị e mę ebe ahụn wę nọ a chü ejan? ¹⁹ Kini kę m rị nwan e ku? M gi e nwan rị e ku ni ihię-oriri wę gi ręa mmɔn nwọn ihięn o wụ móbụ nị mmɔn nwọn ihięn o wụ? ²⁰ Mba. Kama, m rị e ku ni eje-mmɔn kę ndị a ręa mmɔn a chüye ni ejan w'a

chụ, elep Osolobue. Achonị m ni ụnu le eje-mmɔn mèkọ. ²¹ Ụnu asakọ eka a rari ihien ri mkpu Di-nwọnni-enyi, a rarizikwo ihien ri mkpu eje-mmɔn. Ụnu asakọ eka e ri ọkwa ihien-oriri Di-nwònñi-enyi, e rizi ọkwa ihien-oriri eje-mmɔn. ²² Kini? Enyi ri ñe nwan a chọ ni enyi me enya fuma Osolobue ụfụ ra? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinmę Hụn K'e Ye Osolobue Ogho

²³ Wé si, “Ihien ọwule ihiian chọ n'o me ya me e” Kani, elep ihien ile ihiian e me e ye eka. Wé si, “Ihien ọwule ihiian chọ n'o me ya me e.” Kani, elep ihien ile e me okukwe ihiian e sue. ²⁴ Onye ọwule y'a choma ɔrinimma ndị-ozø, elep nke e.

²⁵ Ri ni ihien ọwule wé re ọdụn anụ, ajusonmélé ni onu—maké obi gha e gbumé ihiian mgbu; ²⁶ ri ni makéni Ehuhuọ-nso si, “Uwa le ihien ile rịn'a wụ nke Di-nwònñi-enyi.” ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraisti kpo i oriri, bụ y'a chogho n'i jen, i ru e, ri ihien ọwule wé ye i, ajusonmélé onu hụn obi e gi gbumé ihiian mgbu. ²⁸ Kani, oméni ihiian a sị i, “Wé gi ihienni rụa mmɔn,” erile e nwan—maké ufiri onye hụ gwa n'i le maké obi gha e gbumé ihiian mgbu, makéni, [“uwa le ihien ile rịn'a wụ nke Osolobue.”] ²⁹ M sị, “Make obi gha e gbumé ihiian mgbu.” Obi onye ahụn kẹ m rị e ku, elep nke i.

I k'a sị, “Kị wé rị e gini obi rị e gbu onye ozø mgbu a gba m njụ m gi me ihien m marin ni elep eje-ihien? ³⁰ Oméni e meguo m ekpere, keleguụ Osolobue, ni m d'e rimé e, kị wé rị e gini ihien m ri e kuto m, bụ e yegugho m Osolobue ekele ni m d'e rimé?” ³¹ Kẹ oriri kẹ ɔriṛa kẹ ihien ozø ọwule ụnu e me—e mèchanrin ni wé ile üzø o k'e gi weheni

Osolobue ogho. ³² Ebikwolę ni obibi e mē okukwe onyę ọwule uke, kę ndị Ju kę ndị alị ndị ọzọ kę ndị uka-Osolobue. ³³ E bi ni hụ kę mmę: m'a liliima uzọ ile nị m'e mē ihiẹn a suọ onyę ọwule. Makeni elę Ọriniimma m kę m rị a chọ, kanị Ọriniimma ihiän ile, keni wę hụn uzọ nwę nzuopuha.

Isi Nke Mmanai

¹ Eson ni nzom'oku m kę m dọn e sòn nzom'oku Kraistị.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M rị a ja ụnu mma ụnu gi a nyanhan m imę ihiẹn ile, e dọnmęchanrịn omęnalị ndị itu-Kraistị ndị hụ kę m dọn gwasonmę ụnu nị 'ya kę wę e mē e.

³ Kanị, m chọ nị ụnu ghota nị Kraistị wụ onyę-isi okęnnę ọwule, di wụ onyę-isi nwunyę e, Osolobue wụ onyę-isi Kraistị. ⁴ Okęnnę ọwule kpumę isi e e mē ekpere mọbu e zi ozi Osolobue sị wę zi rị e budan onyę-isi e. ⁵ Kanị, okpoho ọwule bu isi-oghe e mē ekpere mọbu e zi ozi Osolobue sị wę zi rị e budan onyę-isi e ebe o nọ bu isi-oghe, makeni ya le ikpụnpụ ntutu wụ ohu. ⁶ Makeni, omęni okpoho ekpumęko isi e, ya kofu nwani ntutu e. Kanị, omęni ihiẹn-ifenrịn rọ nị okpoho kọ ntutu e mọbu kpụnpụ a, ya kpumę e.

⁷ Okęnnę efuruni n'o kpumę isi e ebe o mē ni o yi Osolobue, o wuzikwọ ogho Osolobue; kanị okpoho wụ ogho okęnnę. ⁸ Makeni, aghanị wę okpoho mémę okęnnę, kama, wę gha okęnnę mémę okpoho; ⁹ eginị wę ifiri okpoho ke okęnnę, kama wę gi ifiri okęnnę ke okpoho. ¹⁰ Ya haịn o gi mē ni okpoho k'e nwərịri ihiẹn rị a isi o gi a ghosi

nị o nwonghọ onyę o rị okpuru e—makę ifiri ndị mmọn-ozi.

11 Kanị, imẹ Di-nwọnni-enyi, okennyę rị okpoho mkpa, okpoho rị okennyę mkpa. **12** Makęni, k'o dọn mę ni okennyę kę wę gha mémę okpoho, ेriṛa k'o dọn mę ni okpoho kę wę gha a mufuha okennyę. Bu ihiẹn ile gha eka Osolobue bịa. **13** Gi ni eka ụnu lele ihienni: o hughọ mma nị okpoho e bu isi-oghe e mejenni Osolobue ekpere? **14** Wę k'a gwazi ụnu a gwa nị ntutu okennyę rukę o wuru n'a ihięn-ifenrẹn? **15** Kanị, nke okpoho ru, oghọ a rọ, makęni wę ye e ntutu n'o gi e kpume.

16 Kanị, onyę chọ n'o doma ihienni, enyi enwę uzo ozọ enyi gi e mę e—kę enyi kę ndị uka Osolobue.

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

17 Imẹ ihięn ndinị m jenkö d'e ku, a jako m ọnụ mma. Makęni, iko ụnu a ra węhę ihięn ọma, kama, eje-ihięn k'o węhę.

18 Nke ibuzo, a nüguo m nị ọnụ zu ozuzu uka, nị nkebe a riṣonmę imẹ ụnu. O nwonghọ ihięn haín m gi gi e dọn. **19** W'a ru uka a, ihięn rị ichen k'a rị imẹ ụnu, hụn wę e gi marin ndị rị e mę ihięn rị Osolobue mma. **20** Kanị, ihięn ahụn ụnu e ri, ụnu zu, elekwo Oriri-nsọ Di-nwònñi-enyi. Kaka! **21** Makęni, o ru ogęn oriri hụ, onyę-onyę e rime nke e, echekö wę ndị ozọ, nke wụni onyę ohu e buru eğun, kanị ibe e e giguo manya rajunchanrin efo, o hụ a tude wę! **22** Kini! Ụnu enwọn ulo ụnu a nọ ri, ra? Ra ụnu rị e legberi uka Osolobue, e gbe ifenrẹn e ye ndị nwònleni ihięn ọwule ihun? Kini kę m k'a

gwa nwan ụnụ? Nị m gi e jama ụnụ mma? Emekọ m'a!

²³ Makeni, ihiẹn m nwọnhen eka Di-nwọnni-enyi, ya kẹ m kuzi ụnụ: nị uhin hin hụ wę re e, nị wę d'e we e ye, Di-nwònñi-enyi wụ Jesu nọ weri brędi; ²⁴ o yegụ Osolobue ekele, o nọ bebe e; o nọ si, “Onwan wụ ehetu m, hụn wę gi ifiri ụnụ ye; e mè ni Onwan e gi e a nyanhan m.” ²⁵ Erira k'o mezikwo ogēn wę gi rigụ ihiẹn-oriri enyasi ahụn: o weri mkpu manya hụ, o nọ si, “Mkpuni wụ nkwerigbama ọhụn hụ wę gi ędeke m biye eka. E mè ni ihienni—ogēn ọwule ụnụ gi a ra a ụnụ gi e a nyanhan m.” ²⁶ Ya wụ nị, d'e ru mgbe Di-nwònñi-enyi bia, ogēn ọwule ụnụ gi e ri brędini, a rari ihiẹn rị mkpuni, ụnụ rị a nyanhan ọnwụn Di-nwònñi-enyi.

²⁷ Ya wụ nwan nị onyę ọwule ri brędi Di-nwònñi-enyi mọbụ rari ihiẹn rị mkpu Di-nwònñi-enyi uzọ furuleni rị e mè ehetu lę ędeke Di-nwònñi-enyi njo. ²⁸ Ya wụ nị onyę ọwule k'e lekpogu enwẹn e, o kebe ri brędi hụ mọbụ rari ihiẹn rị imē mkpu hụ. ²⁹ Makeni, onyę hụn ri brędi hụ mọbụ rari ihiẹn rị imē mkpu hụ bu o gbayeni ehetu Nna-enyi, rị e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwẹn e isi. ³⁰ Ya hajn ndụn gileni rị ndị bu ọda imē ụnụ, emu hụ a kụ ndị bu ọda, o nwęguodę ndị ranhinni, ya wụ, ndị nwụnhunni. ³¹ Kani, omeni enyi te buzọ lekpogu enwẹn enyi, Di-nwònñi-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enjina. ³² Kani, Di-nwònñi-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o rị e ye enyi afunfun k'e yeni enyi eka, amamgbe enyi e son ụwa narin ikpe-omuma.

³³ Umunę m, ụnụ zu nwan nị ụnụ rị, e che ni ibe ụnụ. ³⁴ Omeni egun gi ihiān, ya rigụ ihiẹn-oriri iwe

ę, amamgbe izu ọnụ gha e buhę ikpe-omumma.

Banyeni ihien ndị hodenị, m bia, a gwa m unu ihien unu jenkö d'e me.

Isi Nke Mmēbụo

Oyiye Mmōn-nṣo E Yesonme

¹ Umunę m, nị m ku nwan nke oyiye Mmōn-nṣo. M chọ nị ọnụ ghota a ọhunma. ² Unụ a maringho nị kę ọnụ keleni kweri, wę dufie unụ, teri unụ d'e feme mmōn ndị rileni ndụn ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m chọ n'o we unụ enya nị o nwōnni onyę gi ik'en Mmōn Osolobue e ku hụn k'a si, "Jesu ari mma." O nwōnzikwoni onyę k'a saeka si, "Jesu wụ Di-nwōnni-enyi" sükpan nị Mmōn-nṣo mę e n'o ku eriṛa.

⁴ Oyiye rị ụdi ichen-ichen, kanị Mmōn-nṣo ohu ahụn e ye wę ile. ⁵ Orụn w'a rụn hụn wę gi e fe Nna-enyi rị ụdi ichen-ichen, kanị Nna ohu hụ kę w'a rụnni wę. ⁶ Ihien wę gi ik'en Osolobue e mę rị ichen-ichen, kanị Osolobue ohu ahụn suọ rị orụn imę onyę ọwule, e mę wę ile.

⁷ Mmōn-nṣo e yesonme onyę-onyę imę enyi oyiye, keni onyę hụ gi e yeni ndị ụka ile eka. ⁸ Osolobue gha eka Mmōn-nṣo ye onyę ohu oyiye o gi a dun ọdun, ọ ghazi eka Mmōn-nṣo ohu hụ ye onyę ozọ oyiye o gi ku oku ihiān e gi marin ihien ọ marinleni. ⁹ O ghazi Mmōn-nṣo ohu hụ ye onyę ozọ okukwe, ghazi ya wụ Mmōn-nṣo ye onyę ozọ oyiye izuq-emu lę orịa, ¹⁰ yezi onyę ozọ oyiye irụn orụn-atumēnya, ye onyę ozọ oyiye izi ozi Osolobue si wę zi, ye onyę ozọ oyiye o gi a marin ụdi mmōn rị orụn, yezi onyę ozọ oyiye isu-asusụ rị ichen-ichen, yezi onyę ozọ

oyiye iṣuhiuto ihiyen onyę sunị ku. ¹¹ Mmɔn-nṣo ohu hụ, ịya nwę e mę ihiyen ndinị ile; o keyesonnmę onyę-onyę oyiye ọ chọ n'o keye wę.

Ehụ Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Ọda

¹² Ehụ ohu suọ kę ihiyan nwę, kanị mkpamkpa-ehụ bu ọda rị imę e. Kanị, kę mkpamkpa ndị hụ buhanle ọda, ehụ ohu suọ kę wę wụ. Erira k'o rịzıkwo ehụ Kraisti. ¹³ Makeni, Mmɔn-nṣo ohu hụ kę wę gha gi mirin-Chuku wę mę enyi bu enyi ile che imę ehụ ohu—kę ndị Ju kę ndị alị ndị ozọ wuleni ndị Ju; kę ndị wụ igbọn kę ndị wuleni igbọn; wę n)o mę enyi ile rarịsonnmę Mmɔn-nṣo ohu ahun.

¹⁴ Ezię, ehụ ele mkpamkpa ohu suọ, kanị mkpamkpa bu ọda rọ. ¹⁵ Uku ihiyan sị, “Makeni ele m ẹka, ele m nke ehụ,” ele ọhụn k'e mę e awuzile mkpamkpa-ehụ. ¹⁶ Oméri ntịn sị, “Makeni ele m enya, ele m nke ehụ,” ele ọhụn k'e mę e awuzile mkpamkpa-ehụ. ¹⁷ Oméri ehụ ile wụ enya-enya, k'o k'e gi nụ ihiyen? Oméri ehụ ile wụ ntịn-ntịn, k'o k'e gi nụ ishin? ¹⁸ MBA, ezioku rị n'a wụ nị, Osolobue e giguo ẹka a donmesonnmę mkpamkpa ọwule rị ehụ k'o dọn chọ a. ¹⁹ Oméri wę ile wụ mkpamkpa ohu, elebe nkę ehụ a rị? ²⁰ Kanị, k'o rị wụ nị mkpamkpa-ehụ bu ọda, kanị ehụ ohu suọ rọ. ²¹ Enya e ri-ẹka sị ẹka, “O nwọnni ihiyen m gi i e me!” Isi e ri-ẹka sị ụkụ, “O nwònńni ihiyen m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehụ ndị hụ nokesi wę ka anụnụa rik'enmđe mkpa nkesinị oméri arị w'a, ehụ ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehụ ndị ahun enyi e weri ni enwọn wę oghọ kę enyi e yedę oghọ puchiẹn; mkpamkpa ndị hụn furuleni enya e legha kę

enyi kadę ọhụnma e dọnzi, amamgbe wę a hụn wę kę wę rị.

²⁴ Kani mkpamkpa-ehụ ndị ahụn nwę ogho achọkanị ụdị ndonzini. Ẹnina kę Osolobue dònme ehụ—o we ogho kani ye mkpamkpa ndị hụ nöké si arinị wę mkpa—²⁵ makę nkebe gha a rị imę ehụ, kama, nị mkpamkpa ọwulę hụn uzọ e gi eka ohu e lepụ ibe wę enya. ²⁶ Omęni mkpamkpa ohu nwọn nsongbu, wę ile e buru nsongbu hụ; o bọ mkpamkpa ohu, wę ile e sòn e ghogho.

²⁷ Ụnụ ile wụ ehụ Kraistị. Onyę-onyę imę ụnụ wusonmę mkpamkpa rịn'a.

²⁸ Imę ndị ụka, Osolobue e tumesonmęguo ndị rị ichen-ichen: nke ibuzo wụ ndị-ozi pụ-ichen; hụn mę e ẹbuo wụ ndị-amụma lę ndị e zi ozi Osolobue si wę zi, hụn mę wę eto wụ ndị-nkuzi; ndị ozo wụ ndị a rụn ɔrun-atumụnya, ndị a zuo emu, ndị e yeni ndị ozo eka, ndị nwę oyiye iki-okikì lę ndị a sụ asusụ rị ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wụ ndị-ozi pụ-ichen? Ihian ile wụ ndị-amụma lę ndị Osolobue e zi ozi? Ihian ile wụ ndị-nkuzi? Ihian ile a rụn ɔrun-atumụnya? ³⁰ Ihian ile nwọn oyiye izuo-emu? Ihian ile a sụ asusụ rị ichen-ichen? Ihian ile a sụhutọ wę? ³¹ A nwankenmę ni nwran nị ụnụ nwọnhen oyiye ndị hụ ka mkpa a rị. Kani, nị m ghosi ụnụ uzọ ahụn kachanrindeni.

Isi Nke Mmētọ

Ihien-osusụo

¹ Omęni m'a sụ asusụ ile—kę nke ihian kę nke ndị mmón-ozi—bụ e nwọn m ihien-osusụo, m wụhụ egogo mọbụ okpokoro-ogbogoro rị a zụn üzün!

2 O məzikwə ni m nwọn oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwəzikwə oyiye m gi a ghota ihien ile mini lę hụn m gi a marinchanchin ihien ile; o məzikwə nị m nwọnchanrin okukwe ile—nwədē hụn m k'e gi saeka bupụ ugu ọnodi a—bu enwọn m ihien-osusuo, o nwònni ihien m wụ!

3 Osuon'a nị m wechanrin ihien ile m nwọn ye ndị igbennye, o suokwon'a nị e kweride m nị wę kpọ m ọkun maké okukwe m—ikenkwo e gi m'ẹ nyan isi —kanị, omeni e nwọn m ihien-osusuo, o banko nị m erere ọwule!

4 Ihien-osusuo nwę ndidi; ihien-osusuo e mę ẹfoma; a ra we iwe-ẹnya; a ra nyan isi; a ra pache.

5 Ihien-osusuo a gbaye ihiān; a ra chọ nke e suo; a ra bukènrin olulu; ihien-osusuo a ra a gunto ejehiēn wę e mę e. **6** Eje-ihien a ra suo ihien-osusuo usuo—ezioku kę ọ ghogho nị.

7 O nwònni ihien a guụ ihien-osusuo ndun, a ra kweribehi nị ihien rị mma k'a gha imẹ ihiān pūha, a ra nwèbehini ihiān olile-ẹnya, ndun ndidi ara guụ a.

8 Ihien-osusuo k'a tọ jenrin ejen. Kanị, nke ibu-amuma lę izini Osolobue ozi, ogēn ẹ k'a ghafe; o mę nke asusu ichen-ichen, ogēn wę k'a ghafe; o mę nke amamihien, ogēn ẹ k'a ghafe.

9 Ogenni, ẹnyi amarinzuni; amuma ẹnyi e bu lę ozi ẹnyi e zini Osolobue ezuni. **10** Kanị, ogēn hụn zu oke e gi bịa, e bu wę hụn zuleni oke che usuo. **11** Ogēn m gi rị nwata, m'e ku kę nwata, m'e ro iroro kę nwata, m'a tụ iroro kę nwata. A kagụ m ẹhụ, m nọ na obibi nwata tọ. **12** Ogenni ẹnyi a

hụn bishi-bishi rịkẹ onyę rị e lee ughegbe* rịleni mma. Kanị, o ru ogen hụ, ẹnyi lẹ iya k'a hụntari, elee-m, elee-i; kikenni, ẹnyi amarịnzuni, kanị ogen hụ, m k'a marịnchanrịn ihien ile kę Osolobue dọn marịnchanrịn m.

¹³ Ihien eto hụn a tọní wụ: okukwe, olil'ẹnya lẹ ihien-osusuo. Kanị, hụn kachanrịnni wụ ihien-osusuo.

Isi Nke Mmęto

Oyiye Asusụ Le Igi Oyiye Yeni Ndị-uka Eka

¹ Lịlịma nị nwani nị ụnu e nwọn ihien-osusuo leni ụnu a chọkenné oyiye Mmọn-nsọ—tumadụ igi asusụ ihiyan rị a ghọta e zini Osolobue ozi. ² Makeni, onyę hụn rị a sụ asusụ “ire”, asusụ wę rịleni a ghọta, rị a gwa Osolobue oku, eле ihiyan k'o rị a gwa, makeni, o nwonní onyę rị a ghọta n'a. O n'e gi iken Mmọn-nsọ e ku ihien-mini. ³ Kanị, onyę hụn gi asusụ wę rị a ghọta e zini Osolobue ozi rị a gwa ihiyan oku, oku hụn k'e mę okukwe wę sue, gba wę umę, kasi wę obi. ⁴ Onyę hụn a sụ asusụ wę rịleni a ghọta rị a gba enwèn e umę. Kanị, onyę hụn gi asusụ wę rị a ghọta e zini Osolobue ozi rị a gba ndị uka umę.

⁵ K'o rị m, ụnu ile a sụ asusụ “ire” rị ichen-ichen. Kanị hụn m ka a chọ wụ nị ụnu e gi asusụ wę rị a ghọta e zini Osolobue ozi. Onyę hụn gi asusụ wę rị a ghọta e zini Osolobue ozi ka onyę hụn rị a sụ asusụ “ire” wę rịleni a ghọta—sukpan nị ihiyan

---

* **Isi Nke Mmęto:**12 Igwe wę finchanchanrịn ọhụnma kę wę gi e hęnrin ughegbe ogen ahụn.

suhutọ ihiẹn ahụn o ku ye asusụ wę k'a ghota, keni ọ gba ndị ụka umę.

⁶ Umunę m, lee n'ę nwan: omeni m bịa ebe ọnụ rị, nị a súma m asusụ “ire” ọnụ rileni a ghota, nanị kę m'e dòn yeni ụnụ eka, wezuka nị m gi asusụ ụnụ k'a ghota gwa ụnụ oku? Ikènkwo e gi m ya wụ asusụ ụnụ a ghota gwa ụnụ ihiẹn Osolobue ghosi m, móbụ a gwa m ụnụ oku ụnụ e gi marin ihiẹn ụnụ marinleni; ikènkwo e zi m ụnụ ozi Osolobue sị zi; ikènkwo a kuzi m ụnụ ihiẹn?

⁷ Erịra k'o rizidé ihiẹn ndị hụ rileni ndun wę gi a kụ egwu—noke ekpíri móbu ubo: omeni eyeni wę olu we ẹnya, nanị kę ihiān e dòn ghota ihiẹn onyę rị a kpóni wę rị e ku? ⁸ Opi wę gi a kpogbama ndị jenkö agha ye olu wę ghotaleni, onyę k'e konrin agha? ⁹ Erịra kę nke ụnụ rizikwo: ụnụ gi asusụ ozø hụn wę rileni a ghoha ku oku, nanị kę wę e dòn marin ihiẹn ụnụ rị e ku? Ya wụ nị ufere kę ụnụ rị a gwa oku.

¹⁰ W'a ra rụ ụka a, olu ichen-ichen bu ọda rị enu ụwa, bụ o nwọnni hụn nwọnleni ihiẹn wę gi e e ku. ¹¹ O mę nwan nị aghotanị m olu ahụn, m k'a wụ otumunye ẹnya onyę rị e gi e ku oku, ya le enwèn e a wuru otumunye ẹnya m. ¹² Erịra k'o rị ebe ụnụ le enwèn ụnụ rị: ebe oyije Mmɔn-nṣo rị a du ụnụ, liliima nị nwan nị ụnụ e nwékemę wę, nị ụnụ e gizikwo wę a gba ndị-ụka umę, e mę ụka a gha ihun.

¹³ Ya wụ, onyę gi asusụ wę rileni a ghota ku oku, ya mę ekpere n'o nwọn ikèn suhutọ ihiẹn o ku ye asusụ ndị ọ rị a gwa oku k'a ghota. ¹⁴ Makeni, m gi asusụ m marinleni mę ekpere, mmɔn m hụ e mę ekpere, kanị, uche m arị a ghota, o nwọnni ihiẹn uche m rị a rụn. ¹⁵ Kị m'e mę nwan? M k'e gi mmɔn

m mē ekpere, kanị, m k'e mezikwō ekpere m k'a ghəta. M k'e gi mmən m bù əbụ, kanị m k'a bùzìkwō əbụ m k'a ghəta. ¹⁶ Oməni elep eriṛa, i giguū mmən i ja Osolobue mma, nanị kē ogbori a dòn nwan sì “Isẹe!” gi kweyeni ekele ahụn i kele Osolobue, ebe o məni onyę hụ amariṇ ihiẹn i rị e ku? ¹⁷ Ikənkwō y'a jagughọ Osolobue mma nke-esi, kanị o nwọnni kē ojija-mma i dòn yeni okukwe hụn-ebọ ẹka sue.

¹⁸ A kpanmin m Osolobue nị mmə ka ụnu ile asusụ “ire” ichen-ichen a su. ¹⁹ Kanị, imē ozuzu ndị-uka, o ka m mma nị m ku mkpuru-oku isen m ghəta, hụn ndị ọzọ k'a ghəta, o ban nị wę erere, karị nị m gi asusụ “ire” wę ghotaleni ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰ Umunę m, erole ni iroro kē ụmuęka! Kama, ebe njo rị, a wụ nị ụmuęka, kanị, o mē nke iroro, e ro ni iroro kē ndị ka-ehụ. ²¹ Imē Ehuhuq-nso, wę de e nị Di-nwònni-enyi sị, “Ndị asusụ ọzọ,

lę ọnụ itumunye
kē m k'e gi gwa ndịnị oku;
kanị elep wę k'e gonzikwō m tan ntịn.”

²² Ya wụ, ndị kwerileni kē wę gi asusụ-ire a ghosi ẹka Osolobue, elep ndị kwerigunị; kanị, ndị kwerigunị kē wę gi “Osolobue sì” a gwa oku, elep ndị kwerileni.

²³ Ya wụ, o mē nwan nị ndị uka ile zu, ihiān ile a suma asusụ ire, nị onyę marinleni enya ihiẹn ndịnị mobụ onyę kwerileni a banhan, o kukọ nị era rị a pụ ụnu? ²⁴ Kanị, oməni ihiān ile gi asusụ w'a ghəta e zini Osolobue ozi, onyę hụn kwerileni mobụ onyę marinleni enya ihiẹn ndịnị banhan, ihiẹn ihiān ile rị e ku a mama a ikpe, o juma enwèn e njụ. ²⁵ Ihiẹn rị a obi k'a pụha ifon, bù o nwəni onyę o gwa ihiẹn

owule. O k'a kpóní Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, sị, "Ezioku-ezioku, Osolobue rị imé igunrun ụnụ!"

Igi Usónrọn E Mę Ihien Imé Ụka

²⁶ Kini furu nwan enyi k'e me, umunę m? Ụnụ zu, onye-onye nwę ihien o k'a s'eka me: ikenkwo ebu ro; ikenkwo nkuzi ro; ikenkwo ihien Osolobue ghosi ihiian k'o cho n'o ku; ikenkwo ozi we jenkö d'e gi asusụ ndị ozọ zi ro; ikenkwo we jenkö d'a súhutọ oku ye asusụ we k'a ghota. E me ni ihien ile k'o k'a don yeni ndị ile rị ụka eka, gba wę umę. ²⁷ Omęni ihiian k'e gi asusụ ndị ozọ zi ozi, ya wuru madụ ebuo —o kari-eka, madụ eto. Wę ku e onye-ohu onye-ohu. Kanị onye siko d'a súhutoni k'a ririri a. ²⁸ Kanị, omęni onye k'a súhutoni arị a, ndị te k'a suni we gba nkintin imé ụka; we gwama enwẹn we le Osolobue oku imé obi we.

²⁹ Nke ndị hụn k'e gi asusụ w'a ghota zini Osolobue ozi, madụ ebuo móbu eto we ku—ndị hođuni we gónmé ntin, e leban ihien we rị e ku enya.

³⁰ Omęni Osolobue a ghosi onye nodị ali ihien, onye rị e ku oku ya kusi.

³¹ Ụnụ ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue sị ụnụ zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba wę onye owule umę.

³² Ozozị, mmọn onye amumá le onye e zini Osolobue ozi rị okpuru onye ahụn—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kanị Chuku udon le usónrọn k'o wụ.

Rikę kę enyi don e me e imé ụka ndị-nsọ ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin imé ụka ile. Enyi ara nị wę ku oku. Wę we enwẹn we che okpuru. Iwu e

kughozi erira. ³⁵ Omeni we nwon ụtaa, we ru ụno a ju we di we ya, makeni ihiẹn ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku imē ụka.

³⁶ Ra eka ụnu kę oku Osolobue ghadę bidon? Ụnu suq k'o ru eka?

³⁷ Onye ọwule si n'o wu onye-amuma le onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze imē mmon, ya ku ezioku ni ihienni m rị e de ni ụnu wu ihiẹn Onye-nwọnni-enyi si we e me. ³⁸ Onye ọwule si ni eélé ezioku, weri n'e ni 'ya nwèn eélé ihiẹn ahun ọ si ni 'ya k'o wu.

³⁹ Umuné m, igi asusụ we k'a ghoha bu amuma le izini Osolobue ozi ya dumma ụnu; k'a sìkwolę ni w'a sùle asusụ "ire".

⁴⁰ Kama, e gi ni usonròn e me ihiẹn ile, e me e n'o na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndị Nwụnni Jẹnkọ D'a Rizi Ndụn

¹ Umuné m, m cho nwan ni m nyanhan ni ụnu ozioma hụn m zi ụnu, hụn ụnu nabanhān, hụn ụnu turu nwan imē e; ² ozioma ahụn Osolobue gi rị a zuopuha ụnu—omeni ụnu e kwonkènmeghọ ozi hụ m zi ụnu—mmanị ụnu kwerihụ nke ọlal'iwi.

³ Makeni, ihienni rikènme mkpa imē ihiẹn ndị ru m eka rị ihiẹn ibuzo m me n'o ruzikwo ụnu eka: ni Kraistị gi ufiri njo enyi nwụn nöké kę Ehuhụo-nsø dòn ku e edei; ⁴ ni we li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli e—nöké kę Ehuhụo-nsø dòn ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hụn a; uwę Mmębuo wu ndị-ozi pụ-ichẹn nözị hụn a.

6 Omegụụ, ihiẹn karị madụ օgụn-isen kwasi nnụ imẹ ndị kwerini nōgbamanị nō hụn a. Imérinmę wę hukwọ nwan ndụn, kanị ndị hụ imẹ wę a ranhingwọ—ya wụ, a nwunhụngwọ wę. **7** Omeguzị Jemisi nō hụn a; omeguzị ndị-ozi pụ-ichẹn ile nō hụn a. **8** Nke ikpazụn imẹ wę ile, mmę nwẹn nozị hụn a: mmę hụn nō kę nwa wę mụ ogēn furuleni. **9** Ezioku-ezioku, imẹ ndị ozi pụ-ichẹn ile, onwonnı onyę m han kę 'ya. Erudeni m onyę w'a kpọ onyę-ozi pụ-ichẹn, makęni m kpokpo ụka Osolobue. **10** Kanị, m wụ nwan ihiẹn m wụ ghahanị efoma Osolobue, bu efoma hụ o mени m alani iwi. Kaka! Mmę rụnkariđe onyę owlę imẹ wę. Kanị, eļe ni mmę rụn—kama, eka Osolobue hụn rị imẹ ndụn m rụn a. **11** Ya wụ, ọṣuṇ'a nị mmę zi mọbụ nị uwę zi, ọnwani wụ ihiẹn enyi e zi; ọnwani wụ ihiẹn ụnụ kweri.

Osolobue E Weli Ndị Nwụnnị Eweli

12 O mę nwan nị ozi enyi wụ nị Osolobue gha ọnwun weli Kraistị, kịnị kę ndị hụ imẹ ọnu rị e kuni nị Osolobue e welikọ ndị nwụnnị? **13** Omęni Osolobue ara weli ndị nwụnnị, ya wụ nị o welini Kraistị—ya wụ nị Kraistị aghanị ọnwun lihi; **14** omęni Osolobue ewelini Kraistị, ya wụ nị ozi enyi zi enwèni ihiẹn ọ wụ, okukwe ọnu enwọnzikwoni ihiẹn ọ wụ. **15** Ya wuzị nị enyi rịdẹ nwan e buokin Osolobue ọnu—makęni enyi e kugwọ nị Osolobue a ghaguo ọnwun weli Kraistị—bu o welin'e, omęni ara weli ndị nwụnnị. **16** Omęni Osolobue ara weli ndị nwụnnị, ya wụ nị o welini Kraistị, **17** omęni Osolobue ewelini Kraistị, ya wụ nị okukwe ụnụ wụ ihiẹn la iwi, ya wụ nị ụnụ rịkwo nwan imẹ njo ụnụ. **18** Ya wụ nị ndị hụn rị imẹ Kraistị ogēn wę gi

nwụnhụn, ndị ranhịngụni, a lagụo iwi. ¹⁹ Omèni iri-ndùn enu-uwani sụo kẹ enyi gi rị e nwọn olil'enyà imé Kraistị, ya wụ nị nke enyi kachanrịn njọ imé ihiyan ile rị uwa.

²⁰ Kanị, ezioku rịn'a wụ nị Osolobue a ghagụo Ọnwụn weli Kraistị, gi e hēnrin ihiyen-ugbo ibuzo* o wepụha nị enwèn e imé ndị nwụnni, gi e ghosị kẹ ndị hōdunị k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o mè ni eka onyę ohu kẹ Ọnwụn ghaha bịa, igha Ọnwụn lihi a ghaguozi kwọ eka onyę ohu bịa. ²² Makeni, k'o dòn mè ni ihiyan ile a nwụn Ọnwụn makeni wẹ lẹ Adam wụ ohu, ेrịra k'ọ dònzi mè nị ihiyan ile k'a gha Ọnwụn lihi makeni wẹ lẹ Kraistị wụ ohu. ²³ Kanị, o ru onyę o lihi, o ru onyę o lihi: Kraistị wụ onyę ibuzo, mkpuru-ibuzo; o bịazi, ndị nke e lihi. ²⁴ Ohụn megwu, njendemē ogen e ru, hụn Kraistị jenkö d'e gi we Ali-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringu ọkikị ile lẹ onyę ọwule rị a kinị lẹ onyę ọwule ikèn ọwule rị eka a. ²⁵ Makeni, Kraistị k'a kırırı d'e ru mgbe o bugwu ndị-iñenren e ile che okpuru ukụ a. ²⁶ Enyenren ikpazuṇ o k'e tikpo wụ Ọnwụn. ²⁷ Makeni, “Osolobue e bugụo ihiyen ile che e okpuru ukụ.” Ya kẹ Ehuhuọ-nso ku. Kanị, omèni Ehuhuọ-nso sị nị “ihiyen ile rị okpuru ukụ a” o wechanrịn enya nị Osolobue, hụn bu ihiyen ile che e okpuru ukụ arị ihiyen o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue bugwu ihiyen ile che okpuru ya wụ Nwa a, ogen hụ, Nwa a lẹ enwèn e a bịa d'a rizikwọ

---

* **Isi Nke Mmisen:20** Ihiyen-ugbo ibuzo mobụ Mkpuru ibuzo wụ hụn wẹ wefụha imé ihiyen ugbo, gi ye Osolobue oyije, wẹ kebe ghoriṇma hụn hōdunị. O nòkin enya hụn hōdunị; k'ọ rị kẹ wẹ rị.

okpuru Osolobue hụn bu ihiẹn ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihiẹn ile ẹnya onyę ọwule, wuru onyę ihiẹn ile rị okpuru e.

²⁹ Omęni Osolobue ara weli ndị nwụnni, kini kę ndị ahụn rị e mefụ nị ndị nwụnni mirin-Chuku k'e me? Omęni Osolobue ara weli ndị nwụnni, kę ihiān rị e mepụnị nị wę mirin-Chuku? ³⁰ Kị ẹnyi rị nị nwani e buni enwèn ẹnyi e che ihiẹn ọnwụn gi a kpọ ẹnyi ihun ogèn ile? ³¹ M'a nwündę ụhuohịn ile ma! Ezioku rochanrịn umunę m—k'o dòn wuru ezioku nị m gi ụnu a nyan isi maké ihiẹn Kraistị wụ Jesu Nna ẹnyi me imē ndụn ụnu. ³² Emęni olil'ẹnya ihiannmaka sụo, olil'ẹnya ndụnnị sụo, kę m gi kweri luson eje-anu ndị hụ ögùn imē alị Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwani nị Osolobue ara weli ndị nwụnni,
“Nị ẹnyi ri nwani;
nị ẹnyi ra—
makéni o ru eki,

ẹnyi a nwụnhụn!”

³³ Aníkwolę ni wę dufie ụnu! “Eje-ogbọ e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tẹnhin ni nwani nwọnrin uche; ụnu e mèbehi njo—nị ndị hụ imē ụnu amarịn Osolobue. Kaka! M rị e ku ọnwan keni ifenrèn me ụnu.

Ehụ Ndị-nwụnnị Sikọ D'e Gi Lihị

³⁵ Kanị, ikéenkwo ihiān k'a jumा kę “Nanị kę Osolobue e dòn weli ndị nwụnni? Elee ụdị ehụ kę wę k'e gi bịa?” ³⁶ Onyę-nzuzu! Ihiẹn i kụnye anị ara rị ndụn, pu, wezuka n'o nwụnhụngụ anwụnhụn. ³⁷ Ozozị, i gha a kụn ihiẹn, eле ehụ o jenkö d'e gi püha kę y'a kụnye, mkpuru gba-otọ kę y'a kụnye: ikéenkwo mkpuru ọka-witi móbü mkpuru ihiẹn ozọ.

1 Ndị Korentị Isi Nke Mmisen:38   xxxix   1 Ndị Korentị Isi Nke Mmisen:49

38 Kanị Osolobue e ye e ẹhụ hụ Osolobue cho; o ye ụdị mkpuru ọwule ẹhụ nke e. 39 Ẹhụ ihiẹn ile ẹle ụdị ohu: nke ihiian wụ ụdị ohu; anumanyi nwọn ụdị ọzo; nnunu nwọn ụdị ọzo; azun nwonzikwo ụdị ọzo. Onye le ụdị a, onye le ụdị a. 40 O nwonghọ ihiẹn ndị rị elu-igwere, nwerezikwo ihiẹn ndị rị elu-ụwa; kanị ọghọ ihiẹn ndị rị enu-igwere wụ ụdị ichen, ọghọ ihiẹn ndị ahụn rị elu-ụwa wụ ụdị ichen. 41 Enyanwun nwọn ọghọ nke e; ifon nwọn ọghọ nke e; kokise nwonzikwo ọghọ nke e, kokise ichen-ichen nwọn ọghọ ichen-ichen.

42 Eríra k'o jeniko d'a rị ogēn Osolobue k'e gi weli ndị nwụnnị: ẹhụ wę li wụ hụn e rehini, kanị hụn o k'e weli ara rehi; 43 wę li e ebe o nwɔnləni ọghọ, kanị hụn o k'e weli k'e nwę ọghọ; wę li e ebe o k'enrənləni, kanị hụn o k'e weli k'e nwę iken; 44 ihiẹn wę li wụ ẹhụ ihiian-mmaka, kanị ẹhụ imę-mmɔn wę e legha k'o k'e weli† Oméri ẹhụ-mmaka rị a rị, ya wụ ẹhụ imę-mmɔn rizikwo a rị. 45 Eríra kę wę de e imę Ẹkukwọ-nsø, si, "Onye ibuzo, hụn wụ Adam, nō hęnrin ihiian rị ndụn," Adam ikpazụn e hęnrin Mmɔn hụn e ye ndụn.

46 Kanị ẹle hụn imę-mmɔn bu uzo bịa, kama, hụn wụ ihiian-mmaka bu uzo bịa, n'o d'e ru onye imę-mmɔn hụ. 47 Onye ibuzo hụ gha ụwanị bịa, onye wę gi ejan mémé rọ; hụn-ebø gha elu-igwee bịa. 48 Kę onye hụ wę gi ejan mémé rị, eríra kę ndị hụn wę gi ejan mémé rị; kę onye hụn gha enu-igwee bịa rị, eríra kę ndị hụn wụ nke elu-igwee rizikwo. 49 Kę enyi dọn nwọn nwan ẹhụ hụn yi onye nke ejan, eríra

---

† **Isi Nke Mmisen:**44 ẹhụ imę-mmɔn hụn w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndị Filipi 3.21

ké ẹnyi k'a dọnzi nwọn ehler hún yi onyé nke eluigwee.

50 Umuné m, ọnwan wú ihién m rị a gwa ụnu: ehler-lé-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihién a nwùnní abanyekó hún ghaleni a nwún.

51 Gon ni ntin: ní m gwa ụnu ihién-mini: ele ẹnyi ile k'a nwún (ranhịn), kanị, ẹnyi ile jenkó d'e nwònhtuöt! **52** O k'e mé idumuzi: ozigbo-ozigbo, imé ntabe-ẹnya ohu, hún wé gihu gbu opí ikpazụn hú! Makení, ogé opí hú e gi han, ndí nwùnní k'e gi ehler ghaleni a nwún lihi; ẹnyi ndí hún rị ndún e nwònhtuöt. **53** Makení, ehler ẹnyini hún e rehini k'e nwònhtoríri hénrin hún ghaleni e rehi; ehler ẹnyini hún a nwùnní k'e nwònhtoríri hénrin ehler hún ghaleni a nwún.

54 Ogé ehler ni e rehini e gi hénringüü ihién ghaleni e rehi, ehler ni a nwùnní e hénringüü hún ghaleni a nwún, o wúru ní ihién ahún wé de imé Ehhuhuo-nso e mezuguo: ní

“E mériole wé Ọnwún,
nke e a guguo!

55 Euu Ọnwún!

Elebe ké mméri i rị nwan?
Euu Ọnwún!

Elebe ké ihién i gi e gbu rị nwan?”

56 Ihién Ọnwún gi e gbu wú njø; ikèn njø wú Iwu.

57 Kanị ekele ya rịnj Osolobue, hún e ye ẹnyi mméri hú ghahaní Nna ẹnyi wú Jesu Kristi!

58 Ya wú, ezi umuné m, wuzokemé ni nwan; emehunmélé ni; a rịnwaye ni ɔrun Di-nwònñi-ẹnyi—ebe o mé ni ɔnú a maringhó ní ɔrun ụnu rịn imé Di-nwònñi-ẹnyi alakó iwi.

Isi Nke Mmisin

Ihien We Tu Ni Ndị Nke Osolobue

¹ Nị enyi ku nwan oku ihien wé rị a tunị ndị nke Osolobue rị Jerusalem. Mę ni ihienni m gwa ụka ndị rịsonmę Galeshịa mè: ² ụhụohin ibuzo ọwule imẹ izu-ụka, onyę-onyę imẹ ọnụ y'a gha ihien Osolobue ye e e wepụha, e dọnmę—amamgbe m'a bịa ụnụ a tuma ihien. ³ M bịa, e we m ẹhụhụo-ozi ye ndị ọnụ hanpụha, e zi m wé bu oyiyę ụnụ shi Jerusalem. ⁴ Omęni o hụoghọ mma nị mmę lę enwẹn m jẹn, e sònjen wé m.

Ihien Polụ Cho N'o Me

⁵ M sikọ d'a bịa d'a hụn ụnụ—m ghagbarigụ Masędonia—makęni m bu ẹ obi nị m k'a ghaha Masędonia. ⁶ Ikęnkwo e sòn m ụnụ noye mọbu a nödịchanrindę m ogęn oyi*; kęni ụnụ hụn ụzọ yени m ęka ijen m—ebe ọwule m jenkọ d'a cho nị m jẹn. ⁷ Ogęnni, achonị m nị m hụnhụ ụnụ ghafe. Makęni, m cho nị, m bịa, a noye m—omęni Di-nwọnnoni-ęnyi a nị m.

⁸ Kanị m k'a nödị imẹ Efesosị d'e ru ogęn Mmemmę-Pentikosu, ⁹ nị ezigbo oghere m'e gi runpụha ihien a fuhaguoni m—osuon'a nị ndị ọdakin buzikwọ oda.

¹⁰ Omęni Timoti a bịaoghọ, ụnụ e mékwo obi ru ẹ alị imẹ igunrun ụnụ, makęni orụn Nna-ęnyi ohu ahụn m rị a rụn k'ọ rị a rụn. ¹¹ Ya wụ, onyę ọwule y'e legberikwol'a. Hụn n'a n'o gi udọn la, kęni o bịa d'e kunrun m—nị m rị a tu ęnya ya lę umunę ęnyi ndị hụ. ¹² Nke nwẹnẹ ęnyi wụ Apolosị, a riokęnmęgụo m'a n'o sònhen umunę ęnyi ndị ọzọ hụ d'a hụn ụnụ,

* **Isi Nke Mmisin:6** ogęn winta

1 Ndị Korentị Isi Nke Mmisin:13   xlii   1 Ndị Korentị Isi Nke Mmisin:24

kanị o ke chọ n'o bịa. Kanị, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bịa.

Oku Ikpazụn

¹³ Dönrin ni ẹnya; turukemne ni imẹ okukwe ụnu; atule ni egun; zekemne ni. ¹⁴ Gi ni ihien-osusuo e me ihien ile ụnu e me.

¹⁵ Umune, ụnu a maringuo ni ikpun-ulọ Stefanasi wụ ndị ibuzo kwerini Jesu imẹ Azụn Akaya. Ozø wụ n'e buchanringuo wẹ enwèn wẹ che ịrụnni ndị nke Osolobue orun. ¹⁶ M rị a sị ụnu hụn a nị ụnu e me ihien ọwule ndị no ेri;a sị ụnu me hụn k'e yeni wẹ eka run orun hụ—kẹ uwę kẹ ndị ile e son wẹ a run orun hụ, a runshi e iken.

¹⁷ Obibia Stefanasi le Fotunatosi le Akayatosi bịa hụ a suo m. A nokinguo wẹ ẹnya ụnu nwèn rileni ebeni. ¹⁸ Wẹ gba mmọn m umẹ, gbazikwo nke ụnu. A gbaye ni nwan ndị no ẹnịna.

¹⁹ Uka ndị rịsonmẹ Azụn Eshia e zi ekele ụnu. Akwila le Priska† le uka hụn e zu iwe wẹ e kele ụnu ọhụnma-ọhụnma imẹ Nna-ẹnyi. ²⁰ Umune ẹnyi ile rị ebeni e zi ekele. Dide ni ibe ụnu odide rị nsọ.

²¹ Mmẹ wụ Polu gi eka m de ekeleni. ²² Ibu-onu ya rịnị onye ọwule ihien Di-nwònñi-ẹnyi ghaleni a suo!

Di-nwònñi-ẹnyi, bịa!

²³ Efoma Di-nwònñi-ẹnyi wụ Jizosi ya noyen ụnu.

²⁴ M nwę ihien-osusuo jenni ụnu ile imẹ Jesu Kristi.

---

† **Isi Nke Mmisin:19** mọbụ: Prisilia

**Elu Ohun: Ekukwɔ-Nso (Azuun Ohun rɪn'a)
Revision of New Testament in Ika**

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1